

Zelená kniha o Európskom programe pre ochranu kritickej infraštruktúry¹

Anotácia: Zadefinovanie kritickej infraštruktúry a jej umiestnenia v jednotlivých oblastiach hospodárstva Európskej únie a členských štátov je nevyhnutné a vychádza zo súčasných bezpečnostných rizík ohrozujúcich hospodárske objekty Európskej a národnej infraštruktúry. Cieľom takéhoto zadefinovania je zabezpečenie ochrany a obrany infraštruktúry pred prírodnými katastrofami, haváriami, trestnou činnosťou, terorizmom alebo neoprávneným využitím počítačových systémov opatreniami zabezpečujúcimi obmedzenia zraniteľnosti prvkov kritickej infraštruktúry a minimalizácie prípadných vzniknutých negatívnych následkov.

Kľúčové slová: infraštruktúra, bezpečnostné riziko, opatrenia, Zelená kniha.

Úvod do problematiky

Myšlienka ochrany najdôležitejšej infraštruktúry/kritickej infraštruktúry² vznikla vo vyspelých štátoch sveta. S touto myšlienkou sa stotožnili aj členské štáty Európskej únie, nakoľko pociťovali potrebu ochrany vybranej infraštruktúry v rozsahu dôležitej potreby Európskej únie ako aj jednotlivých štátov Európskej únie. Malo dôjsť k identifikovaniu konkrétnych objektov kritickej infraštruktúry (Critical Infrastructure „CI“) zo strany členských štátov v takom rozsahu, aby bolo možné, v prípade jej ohrozenia, porušenia alebo odstránenia, včas predísť následkom v podobe možných ľudských obetí a škodám na majetku.

Po teroristických útokoch ktoré sa udiali 11. septembra 2001 na dvojicu Svetového obchodného centra v New Yorku sa začali všetky svetové bezpečnostné zložky zaoberať myšlienkou identifikácie národnej aj nadnárodnej infraštruktúry, ktorej ohrozenie by malo za následok otrásenie ekonomiky štátu alebo celého zoskupenia štátov.

Oprávnenú obavu z možného terorizmu spečatili útoky uskutočnené 11. marca 2005 v Madride a séria explózií v metre a v autobuse zo 7. júla 2005 v Londýne. V priestore Európskej únie sa legitímne nastolila otázka pripravenosti ako aj zlepšenia ochrany pred teroristickým útokom, ktorý by bol zameraný na dôležitú štátnu, ale najmä európsku infraštruktúru.

Postupy, ktoré predchádzali schváleniu Zelenej knihy

Komisia vo svojom oznámení Európskemu parlamentu a Rade o vplyvoch teroristických útokov v Spojených štátoch amerických na odvetvie leteckej dopravy KOM(2001)574, konečné znenie z 10. októbra 2001, vyhlásila: *„Za posilnenie niektorých bezpečnostných opatrení štátnymi orgánmi vzápätí po útokoch namierených proti celej spoločnosti a nie proti priemyselným subjektom musí zodpovedať štát.“*

Po teroristických útokoch, Európska rada³ vyslovila v júni 2004 požiadavku smerovanú toho času Komisii európskych spoločenstiev⁴ (v súčasnosti – Európska komisia,

¹ Brusel, 17. 11. 2005, KOM(2005)576, v konečnom znení Zelená kniha o európskom programe na ochranu najdôležitejšej infraštruktúry (ďalej len „Zelená kniha“). Európsky program na ochranu najdôležitejšej infraštruktúry (European Programme for Critical Infrastructure Protection „EPCIP“).

² Kritická infraštruktúra predstavuje zložku, systém alebo ich časť nachádzajúcu sa v členských štátoch, ktorá je nevyhnutná pre zachovanie základných funkcií spoločnosti, zdravia, ochrany, bezpečnosti, kvality života obyvateľov a je dôležitá z ekonomického a sociálneho hľadiska a ktorej narušenie alebo zničenie by malo závažné dôsledky v členskom štáte z dôvodu nemožnosti zachovať tieto funkcie.

³ Vymedzuje všeobecné politické smerovanie a priority Európskej únie a je tvorená hlavami štátov alebo predsedami vlád krajín Európskej únie, predsedom Európskej komisie a vysokou predstaviteľkou pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-council_sk).

⁴ Podporuje všeobecné záujmy Európskej únie prostredníctvom navrhovania a presadzovania právnych predpisov, ako aj vykonávania politik a rozpočtu Európskej únie (https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_sk). Európska komisia „...podporuje všeobecný záujem Európskej

ďalej len „Komisia“) na vypracovanie základnej stratégie vedúcej k ochrane a obrane dôležitej infraštruktúry. Ešte v tom istom roku Komisia prijala Oznámenie o ochrane najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu.⁵ Vychádzala zo stratégie aplikácií možností ochrany pred katastrofickými útokmi teroristov, ktoré postihujú infraštruktúru Európskej únie s dôrazom na základné priemyselné kontrolné systémy.⁶

Medzi najdôležitejšiu infraštruktúru Európy Komisia zaradila každú infraštruktúru, ktorá pozostáva: „(...) z fyzických a informačno-technologických zariadení, sietí, služieb a majetkových hodnôt, ktorých porušenie alebo zničenie by malo vážny dopad na zdravie, bezpečnosť, istotu a ekonomický blahobyt občanov alebo na efektívne fungovanie vlád v členských štátoch.“⁷

Komisia uložila členským štátom úlohu zostaviť zoznamy najdôležitejšej infraštruktúry do konca roka 2005.

Ako návod na zaradenie do zoznamu odporučila členským štátom zohľadniť tri základné faktory:

- *Faktor času*, ktorý rozdelili na časové úseky, kde strata prvku⁸ by mohla mať vážny dopad na spoločnosť:
 1. okamžitý,
 2. v dobe medzi 24 – 48 hodinami,
 3. o týždeň,
 4. inokedy.
- *Faktor rozsahu* rozdelený podľa veľkosti postihnutého územia zasiahnutého stratou prvku alebo jeho nedostupnosťou:
 1. miestny,
 2. územný (oblasť kraja),
 3. vnútroštátny,
 4. medzinárodný.
- *Faktor veľkosti* tvorený kritériami dopadu na verejnosť, ekonomiku, životné prostredie, politiky a ich vzájomné súvislosti:
 1. nulový,
 2. minimálny,
 3. mierny,
 4. veľký.

Implementácia vyššie uvedených kritérií členskými štátmi vyžaduje aktívnu účasť vlastníkov ako aj prevádzkovateľov infraštruktúry, ktorá bude zahrnutá do zoznamu Európskeho programu na ochranu najdôležitejšej infraštruktúry. Jednotnosť kritérií má

únie a v tejto súvislosti vyvíja potrebné iniciatívy“ (NESVADBA, A., RAPČANOVÁ, M. Právo Európskej únie. s. 61.).

⁵ Brusel, 20. 10. 2004, KOM(2004)702, Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu (ďalej len „Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu“).

⁶ „(...) všeobecne sa predpokladá, že úspešný elektronický útok by si vyžiadaval málo zranení alebo obetí na životoch, ak vôbec nejaké, mohol by však spôsobiť škody na životne dôležitých infraštruktúrnych službách. Napríklad úspešný elektronický útok na verejnú sieť telefonického spojenia by mohol pripraviť jej užívateľov o telefonické služby, kým technici neobnovia a neopravia spojovaciu sieť. Útok na kontrolné systémy chemických zariadení alebo zariadení kvapalného zemného plynu by mohol spôsobiť oveľa rozsiahlejšie straty na životoch, ako aj značné fyzické škody“ (Oznámenie komisie, Brusel, 20. 10. 2004, KOM(2004)702, v konečnom znení).

⁷ Oznámenie komisie, Brusel, 20. 10. 2004, KOM(2004)702 v konečnom znení.

⁸ Napríklad podľa §2 písm. a zákona č. 45/2011Z.z. o kritickej infraštruktúre: „Prvkom kritickej infraštruktúry je objekt, zariadenie, služba a informačný systém v určenom sektore kritickej infraštruktúry a je životne dôležitý pre zabezpečenie základných funkcií fungovania sektoru, resp. sektorov kritickej infraštruktúry.“

opodstatnenie pri stanovení rovnosti najdôležitejšej infraštruktúry Európskej únie ako aj pri centralizovanej aktualizácii a spolupráci medzi Komisiou a členskými štátmi v tejto oblasti.

Komisia prijatím zmieneného Oznámenia dosiahla zlepšenie pripravenosti, prevencie a schopnosti reakcie Európskej únie na teroristické útoky zasahujúce najdôležitejšiu infraštruktúru. Myšlienku pripravenosti a akcieschopnosti pri teroristických útokoch podporila Európska rada v decembri 2004 prijatím zámeru v podobe „Programu solidarity Európskej únie o dôsledkoch teroristických hrozieb a útokov“.

Ďalšími podstatnými krokmi Komisie, ktoré smerovali k vytvoreniu Zelenéj knihy, boli dva semináre. Prvý seminár, organizovaný v mesiaci jún roku 2005, bol zameraný hlavne na ochranu najdôležitejšej kritickej infraštruktúry Európskej únie. Zároveň boli na seminári zúčastnené členské štáty Európskej únie vyzvané, aby vytvorili konkrétny zoznam prvkov najdôležitejšej infraštruktúry a aby po seminári predložili podklady a výsledné materiály o zozname kritickej infraštruktúry a poskytl aj svoje pripomienky k východiskám tvoriacim základ pre ďalší rozvoj ochrany kritickej infraštruktúry Európskej únie.

Nakoľko si Komisia dala za úlohu vytvoriť legislatívne, organizačné a inštitucionálne podmienky pre zabezpečenie ochrany, prevencie a obrany strategickej infraštruktúry dôležitej pre fungovanie štátu, ktorej strata alebo ohrozenie by viedlo k nezvratným ekonomickým a sociálnym deštruktívnym následkom prejavujúcim sa v spoločnosti, zvolala na mesiac september 2005 druhý seminár, ktorého výsledkom bola „Zelená kniha o Európskom programe na ochranu kritickej infraštruktúry“.

Zelená kniha o Európskom programe pre ochranu kritickej infraštruktúry

Cieľom druhého seminára, konaného v dňoch 12. a 13. septembra 2005, bolo v spolupráci na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Európskej únie, zainteresovať čo najväčší počet subjektov na komunikáciu, koordináciu a spoluprácu pri zabezpečení ochrany najdôležitejšej infraštruktúry. K naplneniu cieľa smerovali bilaterálne a multilaterálne rozhovory s vládami jednotlivých štátov Európskej únie, ktoré mali požiadavky a výzvy Európskej únie tlmočiť ako verejnosti, tak aj užívateľom,⁹ prevádzkovateľom¹⁰ a majiteľom infraštruktúr, priemyselným združeniam a profesijným združeniam. Na ich pleciach spočinula neľahká úloha, a to presvedčiť a vysvetliť, že takto vytvorený systém ochrany bude prospešný nielen pre Európsku úniu, členské štáty a verejnosť, ale aj pre samotné oslovené subjekty, ktoré majú participovať na ochrane infraštruktúry a ktoré museli vynaložiť vlastné finančné prostriedky a ktorým zároveň vznikli zaradením infraštruktúry nové povinnosti¹¹ a zodpovednosti súvisiace s následnou nutnosťou dodržiavania podmienok pri jej prevádzkovaní.

⁹ Subjekty sú definované ako organizácie, ktoré využívajú a používajú infraštruktúru na účely obchodu a poskytovania služieb (Zelená kniha, s. 4)

¹⁰ Prevádzkovateľom je právnická osoba, fyzická osoba – podnikateľ alebo fyzická osoba, ktorá je vlastníkom prvku alebo z iného právneho dôvodu prevádzkuje prvok. (§2 písm. l zákona č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre).

¹¹ Subjekty majú povinnosť:

- oznamovať príslušnému orgánu verejnej správy, že príslušná infraštruktúra sa môže považovať za dôležitú,
- určiť zástupcu, ktorý bude vykonávať činnosť styčného dôstojníka s orgánom verejnej správy pôsobiacom na úseku ochrany najdôležitejšej infraštruktúry, pričom táto osoba je zamestnancom prevádzkovateľa a musí spĺňať základné predpoklady bezúhonnosti (kritérium „bezúhonnosti“ určuje každý členský štát Európskej únie v súlade s vnútroštátnou legislatívou),
- vypracovať, implementovať a aktualizovať bezpečnostné zloženie zo stálych bezpečnostných opatrení a odstupňovaných bezpečnostných opatrení (použitelných podľa intenzity, času a rozsahu ohrozenia),
- spolupracovať pri vypracovávaní pohotovostného plánu v spolupráci s orgánom verejnej správy pôsobiacej na úseku civilnej ochrany.

Zelená kniha pozostáva z viacerých častí, ktoré sa sústreďujú na dosiahnutie adekvátnej a zároveň rovnakej úrovne zabezpečenia ochrany najdôležitejšej infraštruktúry tak, aby bola síce vertikálne diferencovaná dôležitosťou, ale horizontálne rovnaká pre všetky prvky najdôležitejšej infraštruktúry, ktorých ohrozenie, či zlyhanie by malo rovnaký následok ohrozujúci chod tak členského štátu, ako aj Európskej únie.

Bolo potrebné zaistiť ochranu¹² základných potrieb obyvateľstva¹³ a bezpečnosť obyvateľstva¹⁴ s maximálnou možnou identifikáciou rizík prípadne prezumovaných relevantných scenárov hrozieb. V bode 3.2 Zelené knihy sú možnosti ochrany rozdelené do troch bodov:

a) „úplná ochrana pred nebezpečenstvami každého druhu – Išlo by o komplexný prístup zohľadňujúci hrozbu vyplývajúcu tak z úmyselných útokov, ako aj prírodných katastrof. Tento prístup by zabezpečil úplné využitie súčinností medzi ochrannými opatreniami, nekládol by však väčší dôraz na terorizmus;

b) ochrana pred nebezpečenstvami každého druhu so zameraním na terorizmus – Išlo by o flexibilný prístup zabezpečujúci prepojenie s ostatnými druhmi nebezpečenstiev (hrozba vyplývajúca z úmyselných útokov ako aj prírodných katastrof), prioritou by však bol terorizmus. Ak bude úroveň ochranných opatrení v určitom priemyselnom odvetví primeraná, zainteresované subjekty sa môžu sústrediť na tie hrozby, voči ktorým sú stále zraniteľné.

c) ochrana pred nebezpečenstvom terorizmu – Išlo by o prístup zameraný na terorizmus, bez osobitnejšieho dôrazu na všeobecnejšie hrozby.“

Identifikácia a realizácia ochrany najdôležitejšej infraštruktúry mala prebiehať v intenciách základných zásad, ktoré boli navrhnuté z dôvodu zabezpečenia jednotnosti a neuprednostňovania jedného či viacerých prvkov, pričom tieto mali podliehať ochrane alebo mali byť zaradené do zoznamu ochrany najdôležitejšej infraštruktúry zostaveného členskými štátmi Európskej únie či samotnou Európskou úniou. K základným zásadám potom Komisia zaradila: zásadu subsidiarity,¹⁵ zásadu komplementarity,¹⁶ zásadu dôvernosti,¹⁷ zásadu spolupráce so zainteresovanými subjektmi¹⁸ a zásadu proporcionality.¹⁹ Použitím zásad

¹² Môžeme si pomôcť aktuálnejšou definíciou pojmu „ochrana“ v čl. 2 písm. e) Smernice Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu: „znamenajú všetky činnosti, ktorých cieľom je zaručiť funkčnosť, kontinuitu a integritu kritickej infraštruktúry s cieľom odvrátiť, zmierniť a neutralizovať hrozbu, riziko alebo zraniteľné miesto“.

¹³ Základné verejné služby alebo riadne fungovanie ekonomiky zabezpečujúce zdravie a základné podmienky kladené na kvalitu života obyvateľov tak z ekonomického, ako aj sociálneho hľadiska.

¹⁴ Udržanie verejného poriadku a ochrany obyvateľstva pred vnútornými, ako aj vonkajšími hrozbami.

¹⁵ Základnú zodpovednosť za ochranu najdôležitejšej infraštruktúry majú členské štáty a jej konkrétni majitelia či prevádzkovatelia a až pri najdôležitejšej cezhraničnej infraštruktúre by došlo k ingerencii Komisie.

¹⁶ Spoločný rámec vyjadrený v Zelené knihe by sa použil v praxi popri už existujúcich mechanizmoch a opatreniach zavedených v Európskej únii. Z uvedeného vyplýva, že Komisia vylúčila akúkoľvek dichotómiu mechanizmov uplatňovaných tak v členských štátoch Európskej únie, ako aj samotnou Komisiou.

¹⁷ V podstate vyjadruje, že zdieľanie informácií v písomnej podobe alebo na inom hmotnom nosiči súvisiacich s ochranou najdôležitejšej infraštruktúry, ktorých sprístupnenie neoprávnenej osobe by mohlo spôsobiť zlyhanie, narušenie alebo zničenie prvku najdôležitejšej infraštruktúry a o ktorých je oprávnená osoba povinná zachovávať mlčanlivosť, a to aj po zániku oprávnenia sa oboznamovať s takýmito informáciami, nie je v súlade s touto zásadou.

¹⁸ Najdôležitejšiu infraštruktúru nie je možné ochraňovať len činnosťou jedného orgánu, ale je potrebných viacero zainteresovaných orgánov na úrovni štátnej, ako aj na úrovni Európskej únie. Za týmto účelom je potrebné, aby každý členský štát vypracoval a následne implementoval jednotný prístup k ochrane najdôležitejšej infraštruktúry. Majú povinnosť vytvoriť priestor, v ktorom by dochádzalo k výmene informácií, skúseností, názorov.

¹⁹ Zásada kládí dôraz na vhodné použitie prostriedkov ochrany prvku alebo prvkov s prihliadnutím tak na dôležitosť prvku, ako aj na samotný prvok (jeho umiestnenie, veľkosť, objemnosť) zohľadňujúc hrozbu, dôležitosť a primeranosť zabezpečenia k vynaloženým finančným prostriedkom.

v praxi Zelená kniha v bode č. 5 zadefinovala spoločný rámec²⁰ pre posilnenie najdôležitejšej infraštruktúry na národnej úrovni a na úrovni Európskej únie:

- „spoločné zásady ochrany najdôležitejšej infraštruktúry,
- spoločne dohodnuté kódy/normy,
- spoločné definície, na základe ktorých možno dohodnúť špecifické definície pre jednotlivé sektory (indikatívny zoznam definícií tvorí prílohu 1),
- spoločný zoznam sektorov najdôležitejšej infraštruktúry (indikatívny zoznam sektorov tvorí prílohu 2),
- prioritné oblasti ochrany najdôležitejšej infraštruktúry,
- opis zodpovedností príslušných zainteresovaných subjektov,
- dohodnuté referenčné kritériá,
- metodika pre porovnanie infraštruktúry v rôznych sektoroch a stanovenie priorít.“

Spoločný rámec predstavuje základné kritériá použiteľné pri určovaní najdôležitejšej infraštruktúry Európskej únie a členského štátu, ktoré možno použiť jednotlivo i v súhrne tak, aby vzťahy medzi prvkami boli vo vzájomných súvislostiach a aby v prípade nutnosti použitia ochrany prvku bolo možné uplatniť také stratégie, ktoré by vhodne eliminovali možné riziko ohrozujúce prvok infraštruktúry. Zároveň Komisia na zdieľanie a podporu osvedčených stratégií a prenosu rýchleho varovania bezprostredných hrozieb odporučila vytvorenie Varovnej informačnej siete najdôležitejšej infraštruktúry.²¹

Podľa bodu 7.1 Zelenej knihy: „...Komisia navrhuje, aby EPCIP, ktorý sa zameriava predovšetkým na najdôležitejšiu infraštruktúru EÚ, úplne nevynechal najdôležitejšiu infraštruktúru členského štátu. Do úvahy prichádzajú tri možnosti:

- a) najdôležitejšia infraštruktúra členského štátu je plne zahrnutá do EPCIP;
- b) najdôležitejšia infraštruktúra členského štátu nespadá do rámca EPCIP;
- c) členské štáty môžu na základe svojho vlastného uváženia použiť vo vzťahu k najdôležitejšej infraštruktúre členského štátu časti EPCIP, nie je to však ich povinnosťou.“

Správnosť implementácie požiadaviek pre najdôležitejšiu infraštruktúru na úrovni členských štátov má vykonávať jediný orgán dohľadu, ktorý si členský štát určí a zároveň môže byť hlavným inštitucionálnym kontaktným orgánom v otázkach ochrany najdôležitejšej infraštruktúry. Vyplývajú mu oprávnenia komunikovať s orgánom iného členského štátu ako aj s Komisiou. Vertikálne sa bude kontaktný orgán smerom k majiteľom, užívateľom a prevádzkovateľom jednotlivých prvkov najdôležitejšej infraštruktúry spolupodieľať na vypracovaní, implementácii a aktualizácii bezpečnostného plánu,²² pohotovostného plánu,²³ na určení oprávnenej osoby pre bezpečnosť, ktorá bude komunikovať medzi prevádzkovateľom a orgánom ochrany najdôležitejšej infraštruktúry členského štátu a v oznámení, že infraštruktúru možno považovať za najdôležitejšiu infraštruktúru.

Zapracovaním základných kritérií určených v Zelenej knihe bolo možné identifikovať najdôležitejšiu infraštruktúru Európskej únie pozostávajúcu z infraštruktúry, ktorej narušenie či zničenie by malo schopnosť ovplyvniť dva alebo viaceré štáty Európskej únie. Podobným postupom sa mali uberať aj jednotlivé členské štáty pri určovaní vlastnej najdôležitejšej infraštruktúry s prihliadnutím na možné kvalitatívne a kvantitatívne účinky narušenia alebo zničenia infraštruktúry.

²⁰ Aplikácia spoločného rámca by bola použiteľná v praxi v závislosti od otázky, ktorú by objasňovala na báze dobrovoľnosti, povinnosti alebo zmiešane.

²¹ Critical infrastructure Warning Information Network (CIWIN).

²² Odporúčanie obsahu bezpečnostného plánu Zelenou knihou možno rozdeliť na stále bezpečnostné opatrenia a odstupňované bezpečnostné opatrenia.

²³ Pohotovostné plánovanie je podstatným prvkom procesu ochrany najdôležitejšej infraštruktúry, cieľom maximalizovať účinky jej ochrany v prípade narušenia alebo zničenia.

Všetky postupy týkajúce sa zaradenia, ochrany, funkčnosti, integrity najdôležitejšej infraštruktúry, nevynímajúc postupy týkajúce sa analýzy rizík, nakladania s citlivou informáciou o najdôležitejšej infraštruktúre a ďalších činností súvisiacich s postupom pri určovaní prvku najdôležitejšej infraštruktúry, pri vypracovaní bezpečnostného plánu, kontroluje, hodnotí a monitoruje na úrovni Európskej únie Komisia.

Záver

„Človek a jeho sociálne spoločenstvá sa v priebehu historického vývoja stretávali s rôznymi formami nebezpečenstva, ohrozenia, rizík a z nich vyplývajúcich krízových situácií.“²⁴ Zelená kniha predložila základné možnosti využitia Európskeho programu na ochranu najdôležitejšej infraštruktúry a Varovnej informačnej siete najdôležitejšej infraštruktúry s cieľom existencie primeranej, avšak nie rovnakej ochrany každého prvku najdôležitejšej infraštruktúry. Vytvorila logicky usporiadaný tak hmotný, ako aj procesný rámec, ktorého diapazón zasiahol všetky možné a predpokladané hrozby, tak aby ich bolo možné včas identifikovať. Zelená kniha predikuje vývoj najdôležitejšej infraštruktúry na úrovni vnútroštátnej ako aj na úrovni Európskej únie, čo sa potvrdilo od roku 2005 až do súčasnosti nadväzovaním alebo úpravami zoznamov prvkov²⁵ zahrnutých v najdôležitejšej infraštruktúre bez nutnosti zmeny samotného dokumentu schváleného ako Zelená kniha.

Literatúra

- BLAŽEK, V., KELEMEN, M., NEČAS, P. a kol. 2012. *Krízové scenáre*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 176 s. ISBN 978-80-8054-538-3.
- NESVADBA, A., RAPČANOVÁ, M. 2012. *Právo Európskej únie*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 232 s. ISBN 978-80-8054-528-4.
- Koncepcia rozvoja kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany.
- Oznámenie komisie Európskemu parlamentu a Rade o vplyvoch teroristických útokov v Spojených štátoch na odvetvie leteckej doprave KOM(2001)574, konečné znenie z 10. 10. 2001.
- Oznámenie komisie rade a európskemu parlamentu KOM(2004)702 v konečnom znení ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu.
- Oznámenie komisie o Európskom programe na ochrane kritickej infraštruktúry KOM(2006)786 v konečnom znení.
- Pracovný dokument komisie o novom prístupe k Európskemu programu na ochranu kritickej infraštruktúry budovanie bezpečnejšej Európskej kritickej infraštruktúry SWD(2013) 318 v konečnom znení.
- Rozhodnutie rady o výstražnej informačnej sieti kritickej infraštruktúry(CIWIN) KOM(2008)676 v konečnom znení.
- Smernica rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a o značení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu.
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 120 k návrhu Koncepcie kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobu jej ochrany a obrany.
- Zákon č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre.

²⁴ BLAŽEK, V., KELEMEN, M., NEČAS, P. a kol. *Krízové scenáre*. s. 7.

²⁵ Napr. Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu.

Zelená kniha o Európskom programe na ochranu najdôležitejšej infraštruktúry
KOM(2005)576 v konečnom znení.

Zmluva o Európskej únii (ZEÚ).

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_sk.

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-council_sk.

Key words: infrastructure, security risk, measures, Green Book.

Summary

The definition of critical infrastructure and its position in certain areas of EU and MS economy is necessary and built upon current security risks threatening economic objects of the European and national infrastructure. The aim of such definition is to ensure protection and defence of infrastructure before natural disasters, natural accidents, terrorism and unauthorized usage of computer systems by measures focused on elimination of critical infrastructure's vulnerability and minimisation of potential negative consequences.

*kpt. Mgr. Bc. Peter Jakubík, LL.M.
starší vyšetrovateľ špecialista
Prezídium Policajného zboru
národná kriminálna agentúra
expozitúra Bratislava
e-mail: peter.jakubik@minv.sk*

*kpt. Mgr. et Mgr. Diana Santusová
Úrad inšpekčnej služby
útvár inšpekcie
odbor inšpekčnej služby Západ
Bratislava
e-mail: diana.santusova@minv.sk*

Recenzent: mjr. Ing. Marian Suja, PhD.